gemeente Bunnik
Informatienota

zaaknummer 1444287

| | | |
|---|---|---|
| Aan | : | De leden van de gemeenteraad |
| Van | : | College van B&W |
| Datum | : | 14 juli 2026 |
| Onderwerp | : | Toekomstbestendig beheer openbare ruimte |

---

Geachte leden van de raad,

**Inleiding**
De openbare ruimte is een gemeenschappelijke ruimte van alle inwoners. Een goed ingerichte en onderhouden openbare ruimte is noodzakelijk voor het functioneren van onze samenleving en economie. Ze draagt bij aan de gezondheid en het welzijn van onze inwoners. Het beheer van de openbare ruimte bestaat uit alle maatregelen die erop gericht zijn om de ruimte langdurig in stand te houden en de doelen in te bereiken. De kosten worden bepaald door de omvang van het areaal en de na te streven kwaliteit. De totale waarde van onze openbare ruimte ramen wij op 331 miljoen euro.

**Probleemstelling**
Gemeente Bunnik beheert diverse voorzieningen in de openbare ruimte, zoals circa 10.000 bomen en 300.000 $m^2$ aan asfalt (zie tabel 1). Ongeveer de helft van de huidige openbare ruimte is tussen de 50 en 75 jaar oud, doordat ongeveer 55% van de bebouwing dateert uit de periode tussen 1960 en 1975. Daarnaast blijkt uit onze controles dat een groot deel van deze voorzieningen een slechte kwaliteit heeft (zie tabel 2). We weten ook dat onze beheerkosten stijgen (zie tabel 3). Als we op deze wijze blijven doorgaan zullen de jaarlijkse kapitaallasten oplopen tot uiteindelijk circa vier miljoen euro per jaar om de jaarlijkse investeringsbehoefte te financieren (zie tabel 4). Wij gaan komende maanden in beeld brengen hoe we de vervangingsopgave kunnen uitvoeren. Om grip te krijgen op de kosten en deze langdurig beheersbaar te houden gaan wij scenario's uitwerken. Hierin gaan we onderzoeken hoe om te gaan met de vervangingspiek, veranderingen van het areaal en brengen we de bijbehorende financiële consequenties in beeld. Hierbij zullen wij ook de systematiek van het "risico-gestuurd wegbeheer" betrekken. Hiervoor is in 2021 door de raad gekozen bij de vaststelling van het wegenbeheerplan Bunnik 2021-2025 (13 juli 2021). Wij zullen de gemeenteraad hier nauw bij betrekken. De discussie over de scenario's moet helpen om een vervangingsinvesteringsplan op te kunnen nemen in de begroting 2028.

**Uitvoering**
Om te voorkomen dat de kwaliteit van de openbare ruimte verder achteruitgaat, gaan wij de huidige knelpunten in het beheer en onderhoud aanpakken. Hiervoor gaat het college de huidige analyses uitwerken in scenario's. Deze moeten ons helpen om belangen af te wegen en tot keuzes te komen om de exploitatie- en investeringskosten structureel in balans te brengen met de financiële situatie van de gemeente. Welke scenario's worden uitgewerkt zal komend najaar met de gemeenteraad worden afgestemd. Rond de behandeling van de kadernota 2028-2031 wordt de gemeenteraad in de gelegenheid gesteld om een keuze te maken met betrekking tot de scenario's. Vervolgens gaat het college aan de slag met het opstellen van een uitvoeringsprogramma.

**Communicatie**
De uitdagingen in onze openbare ruimte vragen om een heldere boodschap naar de samenleving. Het college kiest voor een transparante aanpak, op basis van realistische verwachtingen. We zijn helder over de hoge ouderdom van onze openbare ruimte en erkennen dat we hier te weinig aandacht voor hebben gehad. We gaan helder communiceren welke keuzes we maken en wat de financiële gevolgen zijn. Dit communicatieproces start met deze raadsinformatienota en krijgt de komende tijd een passend vervolg.

***Tabel 1: Omvang areaal per vakdiscipline (ntb = nader te bepalen)***

| Omvang areaal per vakdiscipline | | | | |
|---|---|---|---|---|
| Nr. | Vakdiscipline | Object | Omvang | Eenheid |
| 1 | **Groen en bomen** | Bomen | 10.344 | stuks |
| | | Bosplantsoen | 25.911 | m2 |
| | | Bos | 43.069 | m2 |
| | | (ruw) Gras | 272.578 | m2 |
| | | Gazon en speelweide | 210.171 | m2 |
| | | Heesters | 13.239 | m2 |
| | | Hagen | 12.640 | m2 |
| | | Vaste planten | 10.666 | m2 |
| | | Bermen binnen bebouwde kom | 89.135 | m2 |
| | | Begraafplaatsen | | |
| 2 | **Wegen** | Asfaltverhardingen | 300.708 | m2 |
| | | Elementenverhardingen (ook tegels) | 509.342 | m2 |
| | | Doorlatende verharding / halfverharding | 14.710 | m2 |
| | | Cementbetonverhardingen | 15.923 | m2 |
| | | Belijning | 529 | km |
| | | Markering | 2.662 | m2 |
| | | Bermen buiten bebouwde kom | 3.359 | m2 |
| 3 | **Civiele constructies** | Bruggen | 20 | stuks |
| | | Vlonders | 19 | stuks |
| | | Steigers | 6 | stuks |
| | | Dam- en keerwanden | ntb | m |
| | | Beschoeiingen | ntb | m |
| 4 | **Spelen** | Sport en beweegtoestellen | 60 | stuks |
| | | Speeltoestellen en -aanleidingen (incl. meubilair) | 199 | stuks |
| | | Combinatietoestellen | 14 | stuks |
| | | Speelondergronden | 53 | stuks |
| 5 | **Verlichting** | Lichtmasten | 2.943 | stuks |
| | | Armaturen | 3.022 | stuks |
| | | Marktkasten | 6 | stuks |
| | | Abri's | ntb | stuks |
| 6 | **Verkeersregelinstallaties** | Verkeerregelinstallaties | 5 | stuks |
| 7 | **Meubilair en borden** | Bewegwijzering (ANWB masten en armen/vlaggen) | ntb | stuks |
| | | Bebording (straatnaamborden en verkeersborden) | 3.919 | stuks |
| | | Banken en tafels | 197 | stuks |
| | | Afvalbakken en containers | 244 | stuks |
| | | Palen | 2.137 | stuks |
| | | Geleide-elementen | 790 | stuks |
| | | Fietsvoorzieningen | 743 | stuks |
| | | Hekwerken | ntb | m |
| | | Komportalen | 30 | stuks |
| | | Niet verlichte reclamezuilen | 44 | stuks |
| 8 | **Water en riolering** | Gemengde riolering | 52 | km |
| | | Gescheiden vuilwater riolering | 10 | km |
| | | Gescheiden regenwater riolering | 9 | km |
| | | Gemalen | 23 | stuks |
| | | Persleidingen | 6 | km |
| | | Pompunits | 228 | stuks |
| | | Drukriolering | 52 | km |
| | | Externe overstorten (gemengde riolering) | 11 | stuks |
| | | Randvoorzieningen (incl. overstort) | 2 | stuks |
| | | Hemelwater overstorten | 10 | stuks |
| | | Lozingspunten hemelwaterriolering | 14 | stuks |
| | | Wadi's | 9.749 | m2 |
| | | Watergangen/sloten | ntb | m |
| | | Drainage | ntb | m |
| | | Duikers | ntb | stuks |

***Tabel 2: Overzicht kwaliteit per vakdiscipline.*** *Voor een deel van de vakdisciplines wordt de kwaliteit bepaald met de CROW-beeldmaatlat (A t/m D). Voor andere disciplines gebeurt dit op basis van technische inspecties of vakinhoudelijke beoordeling. Rood: indicatie slechte kwaliteit, Oranje: indicatie matige kwaliteit, Groen: indicatie goede kwaliteit, Blauw: onbekend.*

| Vakdiscipline | Goed (%) | Matig (%) | Slecht (%) | Toelichting |
|---|---|---|---|---|
| Wegen | n.b. (beperkt) | n.b. (groot aandeel) | ca. 15% | 15% scoort C/D (slecht). Groot deel zit rond C (matig). |
| Water & riolering | 53% | 18% | 29% | 29% moet worden aangepakt (slecht), 18% monitoren (matig), de rest functioneert goed. |
| Groen | 88% | 3% | 9% | Toekomstverwachting is hier als kwaliteitsmeetlat gebruikt. Goed: >5 jaar, matig: 3-5 jaar, slecht: < 3 jaar. |
| Bomen | 35% | 59% | 6% | Toekomstverwachting is hier als kwaliteitsmeetlat gebruikt. Goed: >15 jaar, matig: 5-15 jaar, slecht: < 5 jaar. |
| Civiele constructies | ca. 60–70% | ca. 20–30% | ca. 10 % | 40 van 45 kunstwerken A/B (goed/matig), 5 C/D (slecht). |
| Verlichting | onbekend | onbekend | onbekend | Geen kwaliteitsmeting aanwezig. Onderhoud en vervanging op basis van expertise. |
| VRI's | onbekend | onbekend | onbekend | Geen kwaliteitsmeting aanwezig; maar merendeel installaties sterk verouderd en aan vervanging toe. |
| Spelen | ca. 54% | ca. 43% | ca. 3% | Goed: lage urgentie van handelen, Matig: normale urgentie, Slecht: hoge urgentie. |
| Meubilair en borden | ca. 56% | n.b. | ca. 44% | 1.203 van 2.747 borden onvoldoende (≈44% slecht). Overige deels goed/matig. |

In tabel 3 is de toename van exploitatiekosten weergegeven. De exploitatiekosten betreffen het reguliere beheer en onderhoud om onze buitenruimte in stand te houden. Vervanging maakt hier geen onderdeel vanuit. Om de buitenruimte niet versneld te laten degraderen is het huidige exploitatiebudget niet toereikend. Het college zal de gemeenteraad bij de behandeling van de meerjarenbegroting 2027-2030 voorstellen om de structurele toename van de exploitatiekosten voor beheer en onderhoud van de openbare ruimte op te nemen in de meerjarenbegroting 2027-2030.

Hiervoor zal moeten worden bekeken of er voldoende dekking beschikbaar is door gewijzigde inkomsten of waar besparingen mogelijk zijn om de dekking te genereren. In de tabel zijn de kosten voor “Water en riolering” nog niet opgenomen. De wijziging in exploitatielasten zijn nog niet bekend en worden berekend bij het actualiseren van het Programma water en riolering.

***Tabel 3: Benodigde exploitatiebudgetten.*** *Wijzigingen van exploitatielasten bij huidige plannen en arealen op jaarbasis in euro’s.*

| **Vakdiscipline** | **Wijziging exploitatie 2027-2030 (per jaar in €)** | **Wijziging exploitatie > 2030 (per jaar in €)** |
|---|---|---|
| Wegen | Ntb vanaf 2028 | 150.000 |
| Water en riolering | ntb | ntb |
| Groen en bomen | 80.000 | 80.000 |
| Civiele constructies | 235.000 | 75.000 |
| Verlichting | 0 | -20.000 |
| Verkeersregelinstallaties | 0 | -5.000 |
| Spelen | 0 | 0 |
| Meubilair en borden | ntb | ntb |
| **Totaal:** | **315.000** | **280.000** |

In tabel 4 is de globale investeringsbehoefte voor vervanging opgenomen bij ongewijzigd beleid. Omdat er voor investeringen keuzes kunnen worden gemaakt, zal de vervangingsopgave en de bijbehorende investeringen worden uitgewerkt in scenario’s.

*Hoe worden investeringen verwerkt in de begroting*

Investeringsbedragen worden niet 1 op 1 in de begroting opgenomen. Voor een grote investering leent de gemeente geld bij de Bank Nederlandse Gemeenten (BNG). Op basis van de verwachte levensduur wordt een afschrijvingstermijn bepaald. Ieder jaar schrijven we een deel van de lening af. Daarnaast betalen we uiteraard ook rente aan de BNG. De afschrijving en rente vormen samen de kapitaallasten die in de begroting worden opgenomen.

**Tabel 4: Globale investeringsbehoefte.** De globale investeringsbehoefte bij ongewijzigd beleid.

| **Vakdiscipline** | **Niet begrote investeringsbehoefte (per jaar in €)** |
|---|---|
| Wegen | 1.500.000 |
| Water en riolering | 1.000.000* |
| Groen en bomen | 1.000.000 |
| Civiele constructies | 200.000 |
| Verlichting | 125.000 |
| Verkeersregelinstallaties | 30.000 |
| Spelen | 35.000 |
| Meubilair en borden | ntb |
| **Totaal:** | **3.890.000** |

* De investeringsbehoefte voor “Water en riolering” wordt ingeschat op 1 miljoen euro per jaar. Deze worden exact bepaald bij het actualiseren van het Programma water en riolering.